

Hoe luister je naar de stem van de toekomst?

Het verdiepingscollege over Governance voor transities werd gegeven door Martin Schulz van de Nederlandse School voor Overheids Beleid. Hij bracht de vraag naar voren: Hoe zorgen we dat beoogde transities worden volbracht en hoe zorgen we ervoor dat de overheid haar doelstellingen ook daadwerkelijk realiseert? Een paar dilemma's bij dit vraagstuk zijn: kies je voor iets wat gemakkelijk gaat of waar de pijn zit, ga je doelen zoeken of juist doelen realiseren, en op welk schaalniveau bekijk je het probleem: nationaal en centraal of juist lokaal en decentraal? Martin Schulz sloot zijn interactieve college af met een belangrijk advies voor de toekomst van transities: meer ongemak benoemen, meer verplichtingen aangaan, meer ingrepen durven doen die pijn doen en meer aandacht besteden aan vertegenwoordiging.

Valerie Looijenga

In een van de op het verdiepingscollege aansluitende werkbezoeken staat een speciaal deel van die vertegenwoordiging centraal: de jeugd. Onder het motto: "De jeugd heeft de toekomst: hoe benutten we hun kracht in de lokale democratie?" Het werkbezoek vindt plaats in het Academiegebouw van de Universiteit Leiden. Dit is het oudste gebouw van de universiteit en vormt het historische startpunt van het wetenschappelijke onderwijs in Leiden. Het is dus dé perfecte plek om jongeren, bestuurders en ambtenaren bijeen te laten komen. Aan het woord komen Lara Ummels (Kennismakelaar gemeente Leiden, Kennisstad Leiden), Fleur Spijker (Wethouder Economie, Kennis, Sport en Gezondheid, gemeente Leiden), Sam Bogerd (Bestuurskundige en rijkstrainee bij de Tweede Kamer). Ook was er een jongerenpanel aanwezig om de jongeren te vertegenwoordigen, in deze jongerenpanel zaten Eliona Umuhoza (student Sociaal Werk, MBO Rijnland), Kaylee van Dam (student Sociaal Werk, MBO Rijnland), Rosa Vroom (student Antropologie, Universiteit Leiden) en Marieke van der Heijden (student Antropologie, Universiteit Leiden). De studenten Rosa en Marieke zijn beide bezig met een onderzoek naar sociale cohesie in Leiden-Noord.

Zelf opzoeken

Als startschot geeft Fleur Spijker aan dat ze vindt dat alle jongeren een plek verdienen en dat ze jongeren zo veel mogelijk wil betrekken. Ze geeft daarbij aan dat ze het lastig vindt om de jongeren te bereiken, en dat ze niet weet hoe ze dit het beste kan aanpakken. De jongeren uit het jongerenpanel geven aan dat veel jongeren niet weten dat er evenementen voor hen georganiseerd worden en dat je dit als jongere vooral zelf moet opzoeken. Eén van de deelnemers uit de zaal geeft ook aan dat symposiums vaak in de avond worden georganiseerd, maar zou het niet aantrekkelijker zijn voor de jongeren om deze overdag plaats te laten vinden of eerder op de dag?

Langskomen

Dé oplossing vanuit het speciale jongerenpanel in dit debat om als bestuurder meer jongeren te bereiken is door actief langs te komen. Bijvoorbeeld in schoolklassen, waardoor jongeren een beeld krijgen van de politiek, de wethouder en alles wat de overheid inhoudt. Ze voelen zich dan ook gelijk serieus genomen en gehoord, wat een goede start is om zelf

actief te worden. Naar jongeren toegaan kan dus een oplossing zijn. Een andere optie is de benoeming van een kinderburgemeester en die ook een rol geven, zoals een van de deelnemers in de zaal oppert. Daarbij is het van belang om jongeren een verantwoordelijkheid te bieden die aansluit op hun expertise en op hun niveau, zodat ze het ook daadwerkelijk leuk gaan vinden om mee te denken over beleidsvraagstukken. Daarnaast zou het kunnen helpen als jongeren echt het gevoel hebben dat zij iets kunnen helpen veranderen en daarin dus ook serieus genomen worden.

De rol van de jongeren in het openbaar bestuur

Dit onderwerp levert veel vragen op: welke rol wil je de jongeren geven en staan de overheidsorganisaties ook open voor input van jongeren? Geef je de jongeren veel verantwoordelijkheid en krijgen zij ook een budget? Probleem is dat veel jongeren weinig vertrouwen meer in de overheid hebben, en geen zin hebben om het gesprek aan te gaan met de gemeente. Het kost veel tijd om de band tussen de overheid en de jongeren weer op te bouwen. Een oplossing zou kunnen zijn om de jongeren een budget te geven waar ze echt iets mee kunnen. Daarnaast is het belangrijk dat van beide partijen veel energie wordt gestopt in de relatie; zowel de jongeren als overheidsinstanties moeten hun best doen om een goede band op te bouwen.

Pechgeneratie

Het woningtekort is een groot probleem voor jongeren, de doorstroom van studentenwoningen loopt vast en de jongeren hebben op dit terrein geen fijn vooruitzicht. Naast het woningtekort moeten veel jongeren dealen met hoge schulden. Ze krijgen niet voor niets het label pechgeneratie. Moeten zij de problemen die zijn veroorzaakt door anderen nu zelf gaan oplossen? Dit is een troosteloos vooruitzicht voor de jongeren, het doet hun vertrouwen in de overheid geen goed. De toekomstige problemen zijn dus behoorlijk, onder meer de klimaatcrisis. Wat gaat de overheid hieraan doen?

Jongeren en referenda

Op referenda komen vaak oudere, gepensioneerde mensen af, en mensen uit buurten waar de referenda over gaan. Deze mensen zijn dan vaak tegen een voorstel. Bij deze referenda worden jongeren niet nadrukkelijk gehoord. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de jongeren wel naar deze referenda komen. Zou het helpen als jongeren beter worden geïnformeerd en als de referenda niet in de avonduren worden gehouden? Jongeren voelen zich in de huidige situatie in ieder geval niet goed gehoord. Ze hebben in hun leven al te kampen gehad met meerdere crises. Dit heeft een grote impact op hun leven en hun toekomstverwachtingen. Ze zouden beter bij het openbaar bestuur betrokken moeten worden, juist omdat zij degenen zijn die in de toekomst moeten zien te dealen met deze crisissen.

Wat ik zelf meeneem uit dit werkbezoek

Zelf maak ik ook deel van de jongerengroep. Ik kan me goed inleven in de jeugdproblemen. Het is leuk om mee te denken over oplossingen en ik was vooraf benieuwd naar het perspectief van de oudere generatie: hoe denken zij de kloof te overbruggen? Ik denk dat

het fysiek -dus niet online- bezoeken van de jongeren een goede oplossing zou kunnen zijn om de jongeren beter te bereiken. Jongeren krijgen daardoor een beter beeld krijgen van de overheid en worden beter geïnformeerd over het belang van hun inbreng.